

Sămănătorul

Revistă Literară Săptămînală

Supt îngrijirea d-lor :

D. ANGHEL, ST. O. IOSIF, M. SADOVEANU, G. SANDU-ALDEA, ION SCURTU

PENTRU PARTEA LITERARĂ.

G. M. MURGOCI

PENTRU PARTEA ȘTIINȚIFICĂ.

Sumarul :

A. M. — Longfellow.

ST. O. IOSIF. — Excelsior! (tr. din Longfellow).

C. TEODORESCU. — Sonete.

I. BOTENI. — Laura (schită) Cluj / Central University Library Cluj

C. TEODORESCU. — Chezășia (tr. din Fr. Schiller).

AGNES MURGOCI. — Sisteme și idealuri de educație.

I. SCURTU. — Cronică.

A. G. DOINARU. — Cronică veselă : O ședință la «Convorbiri».
Răspunsuri.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

B-dul ACADEMIEI No. 3. — Str. EDGAR QUINET No. 4.

BUCUREȘTI.

EXEMPLARUL :

In țară . . . 20 bani

In străinătate 25 ,

ABONAMENTUL ANUAL :

In țară . . . 10 lei

In străinătate . 12 ,

A APARUT:

CALENDARUL „MINERVEI“

PE ANUL 1907

Este cel mai bogat calendar în materii literare și științifice.

Coprinde o bogată dare de seamă asupra expoziției naționale române și numeroase articole referitoare la frații noștri macedoneni.

Calendarul e splendid ilustrat cu toate vederile din expoziție, cu vederi și tipuri din Macedonia precum și cu toate serbările și vederile societăților corale care au vizitat expoziția.

Afară de acestea e înzestrat cu un splendid supliment artistic în trei culori, reprezentând chipul unei frumoase Seliștence precum și cu alte 3 suplimente reprezentând familiile regală, și princiară o frumoasă alegorie: România la anul 1866 și la anul 1906.

PREȚUL UNUI EXEMPLAR LEI 1.25

De vânzare la toate librăriile din țară.

SĂMĂNĂTORUL

REVISTĂ LITERARĂ SĂPTĂMÎNALĂ

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA :
B-dul Academiei, 3,
Strada Edgar Quinet, No. 4.
BUCUREȘTI

ABONAMENTUL ANUAL

În țară 10 lei
În străinătate. 12 »

LONGFELLOW

(POET AMERICAN)

La 27 Februar a. c., s'a împlinit centenarul de la nașterea lui H. W. Longfellow, unul dintre cei mai mari, dar necontestat cel mai cunoscut poet american ; această zi a fost serbată cu multă pietate în America și chiar în Anglia, unde numără tot așa de mulți admiratori ca și peste Ocean. Longfellow a fost profesor de limbile moderne, mai întâiu la Colegiul Bowdoin (1826—1836) și apoi la Harvard University (1836—1854), când părăsi catedra pentru a se devota cu totul literaturii. Prima publicație a lui a fost (1833) o traducere din spaniolește, *Las coplas*, de Don Jorge Maurique și tocmai către sfârșitul vieții sale a publicat iar traduceri din Dante : *Divina Comedia*, etc. Marea sa producțiune — căci a fost de o fecunditate rară — se caracterizează printr'un lirizm și romantism care nu a variat cîtuși de puțin cu etatea lui. El s'a impus atențiunii lumii prin *Voices of the Night* (vocile nopții 1839) și *Ballads* (1841) în care se cuprindea *Psalmul vieții*, *Pașii îngerilor*, *Ferarul satului*, *Excelsior*, *Cetatea asediată* etc., cari au trecut apoi în cărțile de lectură pentru simplitatea stilului, pentru sentimentul și drăgălășia pusă în ele. În 1847 apăru *Evangelina*, cea mai bună și mai plină de simțire poemă a lui Longfellow ; dar renumele mare i l'a făcut *Hiawatha*, o legendă indiană scrisă cu multă măiestrie în tetrametrii trochaici, care a plăcut așa de mult că în primul an s'a tipărit în 30 de ediții. Renumită e și romanța *The Courtship of Miles Standish* (peșitorul lui M. S.) care prin frumusețea și nobleța subiectului trece drept una dintre cele mai valoroase producțiuni ale lui.

Longfellow este prin excelență poetul tinereții ; el e cetit cu pasiune între 13 și 20 ani, așa că poeziile lui au devenit aproape banale ; sute de versuri se întrebuițează ocazional ca citate în serieri și vorbiri. Dar pe cît de mult captivează el spiritele tinere, pe atît de intensiv se simte reacțiunea mai firzîu ; dela o etate încolo el pare cetitorului așa de banal încît chiar părțile frumoase îi sînt de-

preciate. Dar, fără îndoială, el a fost un poet cu idealuri înalte și umanitare, cu un sentiment fin și ales, cu o mare rafinare intelectuală și morală și, deși în imaginație și intensitate nu s'a ridicat pînă la treptele cele mai înalte ale simțirei, Longfellow n'a scris nici un cuvînt care ar putea fi vătămător sufletului celui mai curat.

A. M.

EXCELSIOR!

— DE LONGFELOW. —

*Spre seară, printr'un sălișor
Din Alpă, un tinăr călător
Trecea purtînd prin nea și vînt
Un steag cu-acest străin cuvînt:*

Excelsior!

*«O vin'», o fată i-a șoptit
«La pieptul meu, pribeag trudit!»
În ochi-albaștri 'nlăcrămași
Privește-oftînd, innalf'un braț:*

Excelsior!

*Supt geană-î, ochiul 'ntunecos
Sclipea ca paloșul tăios,
Și, ca din corn de-argint, senin
Suna cuvîntul cel străin:*

Excelsior!

*«O, nu intra'n brădetul des.
Lavinele în drum își ies!»
Îi strigă'n vale un păstor, —
El pasă drept, nepăsător:*

Excelsior!

*Lumină de prin bordeie, rar,
Bătea în față-î, și bizar
Ghefariu 'n noapte strălucău
Și straniu buzele-î șopteau:*

Excelsior!

*Și'n zorî, cînd clopotul din schit,
Vibrînd sonor și lămurit,
Pe frați la rugă i-a chemat,
Din stele-un glas a răsunit:*

Excelsior!

*«E un prăpăd în munți acum!»
Îl sfătuește-un moș pe drum —
«Părăul e șivoiu turbat...»
El murmură ne'nduplecat:*

Excelsior!

*Și cinele-a descoperit
Un pelerin întroenit.
Pe pieptul său un steag — drept scut —
Cu-acel cuvînt necunoscut:*

Excelsior!

*Și tainic mortul suridea
Spre soarele ce răsărea,
Și mîndru, ca o stea căzînd,
Căzu din cer un strigăt blind:*

Excelsior!

Trad. de St. O. IOSIF.

SONETE

I

*In satul cel retras după verdeață,
Supt mărul răsădit pe vremi de mine,
Te văd, cu-acea credință în mai bine,
Ce-ți scînteie din prima-mi dimineată,*

*Citindu-mi slova scrisă cătră tine,
Și-ți pare-acum tot mai puțin citeață,
Pe cînd, fără s'o simți, se pune-o ceață
Peste-ale-albaștrilor tăi ochi lumine.*

*Dar, dacă, astă-dată, bagî de samă
C'o umbră de'ndoeală se resimte
In cele ce purced să-ți dai de știre,*

*Tu nu cădea pe gînduri, dulce mamă,
Căci umbr'aceasta, care, azi, desmînte,
Va duce, mîni, la dreapta isbîndire.*

II

*Stejar trufaș, la umbra căruî sfînte
Și luminoase vremi se petrecură,
Mereu îmi cheam'a inimei căldură
Prinosul scump de-aducere aminte.*

*Atuncî, o, clipe, ochii îmi văzură
Ceva, ce'n veci mi-o dăinui în minte,
O floare, cum nu sînt în graiî cuvînte,
Ca spusele să'mbrace-a ei făptură.*

*Și floare'aceasta, rod al îmbinării
Frumsețelor, pe-ales menite sie
De rostul unei lumî, ce va să fie,*

*Smulgîndu-mi haina strîmț'a nepăsării,
Ce'nvăluia pe-atuncî simțirea-mi vie,
Deschis-a'nlăturî porțile, cîntării.*

C. TEODORESCU.

L A U R A

Ne-am întâlnit după cinci-spre-zece ani și când am văzut-o iar, mi-a stat înaintea toată tinerețta frumoasă, zburdalnică, trecută repede, ca luată de o apă.

Aproape strein în micul oraș, ca director de gimnasiu însă, fusese poftit la o nuntă cu foaia de zestre încărcată de mii de lei și cu perspectiva ispititoare a unor venituri din păcură.

Eă, ca flăcăul în toamna tîrzie a tinereții, m'am dichisit de cu vreme, am încercat să micșorez din rotunzimea luminiții, care fura tot mai mult din creștet, am smuls, pe unde se putea, cite un fir alb din mustață și, când am intrat în nuntă, invitații isprăviră cu felicitatul și începuseră să se rotească părechile în mișcare de vals.

În mulțimea cocoanelor, care, lăsîndu-se moale pe brațul purtătorilor, întorceau ochii spre oglinzi pentru corectarea ținutei, deosibeam multe chipuri drăguțe de fete gătite în alb, multe doamne mai în vîrstă, jucînd ușor, legănat, în ciuda anilor, care aduseseră cute pe fața îngrijită.

Deodată, ca într'o săgetare, am simțit luciarea a doi ochi negri ale căror ape le cunoșteam așa de bine.

După vals s'a făcut hora. Toată lumea s'a prins. Abia apucasem tactul și aud în dreapta mea :

— Aici jucăm și noi.

Laura Panait a venit lîngă mine și nu știu cum, dar mi s'a luminat odată înaintea și i-am spus încet :

Foaie verde foi și-o fragă
A venit cin 'mi-era dragă!

— Tot mai știi din strigările de odinioară ?

— Îmi mai vin așa în minte cu cite-o întimplare d'atunci, adăogai eă, tot cam încet, fiindcă era lume, ca la nuntă, ce mai e vorbă.

Și așa am jucat hora până la sfîrșit lîngă aceea care rămăsese pentru mine tot domnișoara Laura Mihail: acum cocoană trecută de 35 de ani, cu o brumare ușoară în pieptănătura ridicată peste frunte, cu un zimbet deosebit în luciarea ochilor negri, cu plecarea capului, când punea vre-o întrebare mai de seamă, cu acel farmec ispititor al femeilor frumoase care plutesc veșnic într'o atmosferă de dragoste.

Tot atunci am cunoscut și pe bărbatul ei: inginer, inspector pe căile ferate. Un om mulțămît cu viața, fiindcă o lua totdeauna așa

cum e, cu o privire miloasă în ochi și cu un aier de bunătate care se răsfrîngea din toată înfățișarea lui.

Măi toată seara de nuntă și-a petrecut-o privind-o de pe un scaun, sau la bufet cu vre-un cunoscut. Cînd a venit Laura la el cu întrebarea: Mergem, dragă? el s'a sculat supus, ascultător, cum va fi făcînd și acasă, de sigur, cînd îi spune nevasta să plece undeva.

Ea a jucat toată seara, neobosită. Eū cu destăinuirile o făceam să se măi hodinească puțin. Și așa între plecarea unui cavaler și sosirea altuia, în pauzele dintre jocuri, îi povesteam cu întreruperi venite de la căutători: Doamna a dat cadrulul? cu răspunsul grabnic la vorbele în treacăt ale vecinilor, cu așezări măi lungi la masa, unde se lua înghețată și vin cu «ingrediente», cum ziceau meseni, îi povesteam cum o cunoscusem acum cincisprezece ani. Cite-odată rămînea nemișcată; asculta, asculta... și apoi se întorcea drept la mine: Da...? și atunci frumoșii ei ochi negri aveau altă licărire. Cădea pe gînduri Laura Panait. Cam de mult se dusesese cea dintîiu tinereță cu dulci visări de fată mare.

II.

Eram flăcăiandru așa cu șapte clase de liceū. Măi purtam cu uniformă strînsă pe talie și umblam fudul, cu fruntea umbrită de cozorocul șepcii. Mă simțeam ușor, cînd veneam de la școală cu cărțile la subțioară și cînd hoinăream sărbătoarea cu tovarășii pe malul Argeșului.

Mi se părea că stăpînesc lumea, cînd jucam între fete frumoase și în vacanță eram nelipsit de la tîrgurile, cari adunau toată tînereța după Dimboviță la joc și la veselie.

Pentru aceasta m'am dus la Piatra în ziua de 6 August. Știam că se adună lume multă și de cu vreme m'am gătit în portul țărănesc, am pus plocăjorul nou pe șea, am împletit doi ciucuri în coama revărsată a calului și am strigat la vărul Gheorghe.

Am pornit amîndoi în trap, plecîndu-ne pe oblînc să ne uităm la unele fereste, adiînd cu biciul în vînt și legănîndu-ne în bustru așezat, la drum măi întins.

Pe valea Vălenilor în jos am schimbat de multe ori binețe de drum cu pilcurile cari se făceau tot măi multe, acum, la apropierea tîrgului.

Am legat caii lingă o căruță de la noi, am dat mintenele în seama omului, ne-am măi potrivit p'ici pe coala, ca flăcăii cari intră în lume

și ne-am prins în hora jucată pe iarbă verde, în curtea casii boierului Mihail.

Am jucat așa, cit ai fuma o țigară și, cum eram în fața pridvorului, am văzut un șir de țerance, coborînd scările să privească mai de aproape.

Am recunoscut niște cocoane din oraș, îmbrăcate numai pentru ziua aceasta, așa de dragul portului. Unele nu știam de unde să fie.

Aud pe cineva strigînd :

— Laura, tu nu vii? iar pe trepte parcă a lunecat o fată, s'o beai într'un pic de apă. Și era ea, Laura Mihail, fata proprietarului de la Piatra.

Învățase și la Pitești un an la pension, și noi, cei mai răsăriți, cunoșteam mai toate fetele, care veneau citeodată să dăm examen împreună. Curînd aflam și cum le chiamă și de multe ori, în recreații, făceam prinsoare ce ochi să aibă cutare și cutare.

În fiecare Simbătă seara, Laura trecea pe supt fereastra mea și se ducea puțin mai devale, la o rudă, unde sta până Lună dimineața.

Cînd știam că trece, său deschideam geamul și începeam să cînt încet, cine știe ce frînturi din cîntece de dor, său mă plimbam grav prin curte cu vre-o carte în mînă.

Copil ce eram! Fata își potrivea vre-o șuviță de păr pe frunte, ori se întorcea la servitorul, care-i ducea cărțile, dar mie mi se părea că s'a uitat, fiindcă mă știa acolo.

Iar cînd se întimpla să treacă dreaptă, fără vre-o mișcare, cu ondulara înceată a rochiei scurte supt pasul domol, cu tropăitul lin pe trotuarul de asfalt, rămîneam lipit de stîlpul porții, mă uitam lung în urma ei și mă gîndiam că o fi supărată pe mine, dacă nu și-a întors o clipă ochii spre poartă.

Îmi făceam cite-un plan îndrăzneț. Să pîndesc cînd n-o fi nimeni pe stradă și să-i ies înnainte, cînd o mai trece pe la noi. Să mă fac c'o întreb ceva după la școală, să-i spun că eu sînt din Stoenesti, și că am cunoscut pe fratele ei în gimnaziu.

Dar cînd credeam că o să fac mai multă ispravă, său trecea ea supărată, său apărea cineva sus, în colțul uliții.

Vremea a trecut răpede. Școala s'a isprăvit și la sfîrșitul anului fetele n'au mai venit să dea examen în liceu. Pe Laura o vedeam rar. Grija lecțiilor o ținea și în unele sărbători la școală și-mi rămînea nădejdea că tot o să vorbesc cu ea pe malul Dimboviței.

Anul cellalt s'a dus în București. La vacanții, de la Gropeni încolo mă dam jos la toate stațiile și luam la cercetat vagoanele frumoase. Perdeluțe vinete astupaū unele geamuri; la cite-o fereastră apărea o

frunte supt păr ondulat; pe sălițe se primblău gravi băieți din școala militară și Laura trebuie să fi fost pe-acolo, în vre-un compartiment.

Vara, am căutat s-o întilnesc, dar a stat la moșie numai o săptămână și când a venit anul cu clasa cea din urmă, greutățile învățaturii îmi dădeău tot mai puțin răgaz să mă gândesc ce ochi frumoși avea Laura, când era copilă de școală și se purta cu rochie scurtă.

Acum, la tirgul de la Piatră, dacă s'a îmbrăcat țărănește, trebuie să și joace. Și mă gândiam parcă cu teamă: dacă ar veni lingă mine?

Hora se întindea pe mai mare cuprindere, lăutarii cîntău în mijloc, cobzarii băteau tactul și flăcăii desfăceau minile, să poftescă fetele cari staū în șir, gătite de vară și rușinoase, parcă ar fi venit pentru vederea de nuntă. Jucătorii făceau pașii așezat, ca pentru tirg, unde lumea e adunată din toate părțile, și ți s'ar duce vestea pe nouă sate, dacă ai juca așa mai după pofta inimii.

Cînd să ne luăm seama, noi n'am mai avut pe cine chema: toate fetele se legănaū în mersul lin al jocului. Atunci m'am trezit cu Laura lingă mine. Nicî nu știū, cînd am desprins mîna de vărul Gheorghe, cînd am cuprins-o pe a ei... m'am uitat odată sus și parcă se lăsase un nor pe dealul cu mestecenî.

Cum venise la joc, mă gindeam să-i spun ceva. Mai mare rușinea! O să creadă că sint un prost, de nu știe să lege două vorbe. Să-i spun, că am văzut-o și la Pitești. Da, dar se poate întimpla ca ea nici să nu bănuiască asta. De ce n'a venit vara trecută la moșie? Așa, poate ar zice, că cine sint eū să-i țin socotelile.

S'o întreb de horă, de țărani, de Dimbovița, de frate-său... în sfîrșit s-o întreb de ceva, că uite o să se isprăviască jocul. Laura o fi băgat de seamă neliniștea mea. Mai ales că simțiam cum ies vîpăi din obraz.

Dar, cînd a făcut un pas greșit, s'a oprit puțin să se ia după mine și atunci m'a întrebat:

— Mi se pare că d-ta ești din Stoenestî?

— Da, i-am răspuns eū răpede, așa de răpede, că n'aș fi putut zice mai mult în minutul acela.

A fost mult, până mi s'a dezlegat limba. Pe urmă am vorbit și cit a mai ținut jocul, și după aceia. Mi-a spus că era tot mai bine în școală la Pitești, că se simția veselă în dupăprînzurile calde, să stea în pridvor, să asculte cîntarea înceată a brazilor și să simtă unda de răcoare venind din susul apei. Dimineața urcam poteca până în deal. Acolo, e o poeniță într'o horă de mestecenî. «A! ce frumos e acolo!» Stă multă vreme la umbră, citește și o încîntă glasul păsărilor și zborul în ocol al rîndunelilor...

...Pe strada umedă se aud apropiindu-se soldați. Eî cîntă tare, ca să păstreze tactul pasului și prietenul meu încetează cu povestitul. Ne gîndim amîndoi la acelaș lucru: cînd veniam flămînzi, rupți de obo-seală din marșuri și trebuia să mai și strigăm în cîntec: arme! arme!

— E! amice, și mai departe?

— Ce să mai fie? De la tirg, n'aș ști ce să-ți mai spun... Mi-aduc aminte, că de la nuntă am plecat mai la ziuă. Cu slujba mea, la opt trebuia să fiu în picioare să văd de lecția copiilor și știu... treburi de cancelarie. N'am vrut să mă mai culc. Am stat la geam să aștept revărsatul zorilor și m'a cuprins un dor așa de tinereță, de viața zburdalnică de altădată.

De-atunci păstrez scris în carnetul meu, cu data de-asupra, arătînd și ceasul:

«Am zis de mult adio cinturilor mele toate, frumoasă întruchipare de femeie, care ai suris atît de mîngîios odată peste viața-mi stîngeră».

Acum rămiî cu bine. Mă duc.

I. BOTENI.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CHEZĂȘIA

— după SCHILLER —

La crudul despót Dionis, pe furiș,
Moròs, înarmat, își încumetă pașii.
Dar, prins, îl aruncă în lanțuri arcașii.
«Vorbește-mi, tu arma la ce o meniși?

«Să dau unei lumi mîntuirea.» —

«Răsplata-ți va fi răstignirea.»

«De moarte, îi spune, eû gat'am venit,
«Deci rugă nu caut să fac spre ertare;
«Dar, dacă supt ură mai simți și 'ndurare,
«Acasă, trei zile, m'aș cere 'avoit,
«Pe soră-mi cu-alesu-i să stau s'o mărit.

«Zălog pe-un prieten primește;

«Pe el, de lipsesc, l-împlinește».

Despótul suride c'un gînd necurat,

Apoi, hotărît, dup'o scurtă codire:

«Trei zile, grăește, îți dau învoire,

«Dar află: sînt omul cuvîntului dat;

«O clipă de'ntîrziî mai mult, neschimbat,
 «Chezășul îți moare pe cruce,
 «Iar tu, ispășit, te poți duce».

Moròs la prieten pornește grăbit :
 «Cu capul plătesc neisbînda, îi spune,
 «Pe rege adineauri cercînd a-l răpune.
 «Treî zile el, totuși, mă lasă 'nvoit,
 «Pe soră-mî cu-alesu-î să merg s'o mărit.
 În loc mi te lăs și rămîne
 «Văzut, că te mîntuî poimîne».

In brațe-l cuprinde prietenu-î drag,
 Temutuluî rege, apoi, se încrede ;
 Moròs, vulturește, spre casă purcede.
 Frumoasa lui soră l-întîmpină 'n prag.
 El nunta li-o face ; în urmă, pribag,
 Din nou se așterne pe cale,
 Să-și vadă de trebile sale.

Dar tocmai, o vrajbă zbuclise 'ntre nori :
 În rîpi de pe dealuri șivoaele saltă,
 Gonind, întîlnite pe rîu, laolaltă.
 Moròs 'naintează cu ochi răbdători.
 La țarm cînd ajunge-l strătaie fiori
 Nahlapiî și puntea o farmă.
 De-avalma ducînd-o cu larmă

Pe țarm rătăcește, de-un foc mistuit,
 Și'n jur își avintă priviri oțelite,
 Dar ele de-o barcă măcar nu-s oprite.
 În darn mai așteaptă vre-un bine venit,
 E azi pretutindenî un șes părăsit,
 Iar spornicul rîu i se pare
 Avîndu-și întînderi de mare.

Genunchii își pleacă, acum, tremurînd
 Și minile 'nnaltă spre semn de 'ndurare :
 «Ajută-mî, o, Doamne, să aflu scăpare.
 «Trecut e de vremea amezii de cînd,
 «Și lung mai e drumul ce vine la rînd,
 Iar dacă întîrziî, spre sară,
 Ia el osîndirea-mî amară.

Dar cumpăna crește, tot crește mereu

Și valuri spre valuri se saltă, se pleacă.
 Un ceas din puține fu dat să-și mai treacă.
 «Voiu merge să mîntui prietenul meu!»
 Și 'n rîu se azvirle și luptă din greu;
 E mare-a 'ncercării măsură,
 Dar Domnul de el se îndură.

Răzbind de cea parte, purcede la drum
 Și 'ngină cucernic o rugă de slavă;
 Dar hoți înaintea îi ies prin dumbravă.
 Le arde, pe loc să-l mai ție, acum.
 «Arginți, cere unul, altfel te zugrum!»
 Și toți stau cu armele gata,
 Să dea nesupusului plata.

«Eū n'am, le vorbește, nimica mai mult,
 «De cît a vieți-mi, trudită suflare;
 «Dar vai, și pe asta despötul mi-o are.»
 Apoi, de la unul o armă și-a smult,
 «Al buneii credințe îndemn il ascult!»
 Și-mi culcă vre-o patru alături;
 Fug ceilalți de pare că-i mături.

E arșița mare, de după amiază
 Morös mi se simte sfirșit de putere.
 Mai leneși i-s pașii, mai mici, fără vrere.
 «În luptă cu hoții a fost să nu caz
 «Și fost-a să birui cumplitul talaz,
 «Dar totul fu numai momeala
 «Spre chinul ce-mi dă oboseala?»

Din mers mi-l abate un zvon plutitor,
 Asemenea șoaptei, sfiosului smultă.
 Oprit, cu băgare de samă ascultă,
 Și ochii descopăr un gît de izvor,
 Ce-și gilgiie apa pe prund. El cu zor
 Se'ndreaptă'ntr'acolo, de udă
 Piciorul, ce-i arde din trudă.

Supt poale, adună copacii trufași
 O umbră sfioasă ș'o dulce răcoare.
 Pătrund pe alocuri solii de la soare.
 Prin frunze uscate, un foșnet de pași:
 Doi oameni cărarea o bat dinspre-oraș.
 Ci unul aminte aduce:
 «Acum el se stînge pe cruce.»

O nouă putere amarul i-a dat
 Și ăripă semețe dorințele-î dară.
 Supt rumene raze, ce joacă spre sară,
 Vedea Syracuza, sclipind minunat,
 Și curțile regelui ei, Philostrate.
 Zorește. Străjerul de-aice,
 Privindu-l cu teamă, îi zice :

«Nimic nu rămîne sa'ncercî de acum,
 «Fă calea-ți întoarsă : te mîntuî pe tine.
 »El moare pe cruce ca frate de bine ;
 «Mereu aștepta să-î sosești de pe drum
 «Scinteia nădejdiî nu-și stîNSE nicicum,
 «Orîcît își rîdea, se'nțelege,
 «De voi atotvolnicul rege».

«Atuncî, dacă-î vremea tîrzie, în cit
 «Nu pot să-l mai mîntuî, cu el împreună
 «Pe crucea, menită anume, mă pună ;
 «Nu vreaû ca despotul, cu suflet urît,
 «De noi să-și mai rîdă, ci merg. hotărît,
 «Să-î smulg, pentru fapta-î, căință
 «Și, creadă în buna credință».

Apune și soarele-acum, iar Morós,
 Ajuns, ridicată și crucea zărește.
 O mare de oameni în jur se'mpînzește.
 Cînd fu pe prieten să-l suie de jos,
 Prin gloată el cale și-a rupt inimos :
 «O, gîde. sînt eû vinovatul,
 «Decî eû ispăși-voiû păcatul».

Norodul se 'ndreaptă spre dînșii mirat.
 Cu ochii în lacrimî de dulce durere
 La pepturî priviții își cad fără vrere.
 E chipul orî-cărui acû 'nduișat.
 De veste despotului cum i s'a dat
 Și el se înduplecă 'n sine :
 «Să vie părechea la mine!»

Uimit peste fire și fără cuvînt
 Se uită la dînșii, apoi li vorbește :
 «A voastră purtare deplin mă robește ;

«Deci buna credință nu-î vorbă în vînt;
 «De azi înaintea tovarăș vă sînt
 «La vreme de rău, ori de bine;
 «Ceas bun pe tus-trei ne îmbine!»

C. TEODORESCU.

Sisteme și idealuri de educație.

Anul trecut a apărut într'o bibliotecă mult răspîdită un volum intitulat «La psychologie de l'éducation», datorit unuia dintre cei mai mari filosofi și oameni de știință ai Franței, lui Gustave le Bon, cel care, cu concepția sa nouă asupra materiei, a înlocuit maxima lui Lavoisier: «nimic nu se pierde, nimic nu se creiază în natură!» cu «nimic nu se creiază, totul se distruge în natură!» În acest volum apărut în urma unei amhețe a învățămîntului francez, nu se spune *nicî o singură vorbă bună* despre actualul sistem de educație și instrucție din Franța. C m G. le Bon e foarte cunoscut în toată lumea prin operele sale științifice, istorice și filozofice, vorbele sale aș avut un mare răsunset peste tot și aș dat loc la interesante discuții asupra sistemului instrucției și idealurilor de educație la diferitele popoare civilizate ale Europei. Cu puțin timp, însă, înainte de apariția acestei cărți se discutase și la noi drumul pe care ar trebui conduse de-acum încolo Universitățile noastre; iar anul trecut s'a făcut o anchetă a învățămîntului nostru secundar și superior, care a apărut deunăzi în două groase volume. Discuția asupra mersului Universităților, cît și această anchetă arată că învățămîntul nostru suferă cam de aceleași rele, ca cel francez; idealul nostru de educație — exprimat de altfel numai în programe—e aproape acelaș ca al celorlalte popoare latine, iar rezultatul îl vedem cu toții că nu e tocmai îmbucurător. Față cu acest incident pe tărîmul educațiunii vrem să arătăm aci în cîteva cuvinte care e, în trăsături generale, idealul educației la Englezi, Germani și Francezi.

Deși pedagogia e o știință internațională și deși mulți membrii ai învățămîntului peste tot sînt oameni cu o educație cosmopolită, totuși caracterele naționale ale unui popor nu se vād nicăiri mai clar ca în sistemul lui de educație și în idealurile care-l conduc. Așa con-

statăm, că diferențe fundamentale există între idealurile educației la poporul englez, francez sau german.

În general se poate spune că idealul englez este de a produce oameni de acțiune, cu o individualitate bine pronunțată; idealul francez este de a produce oameni cu întinse cunoștințe enciclopedice și cu o inteligență științifică; pe când idealul german e de a produce cugetători disciplinați.

E mai ușor de priceput țelul Americanilor de cât acel al Englezilor propriu zis, căci în America sistemul de instrucțiune este mai simplu ca în Anglia, iar profesorii și organizatorii sînt mai bine pronunțați în privința scopului ce-l au în vedere. Nota predominantă în școli, la profesori și la școlari, e individualismul. De la început scopul urmărit este mai ales acela, ca școlarul să învețe a se manifesta singur, în loc de a-î încărca memoria cu o sumedenie de fapte; și astfel se constată că însușirile, care excită admirațiunea atît a copiilor de școală ca și a adulților, sînt tăria, curajul și priceperea de a organiza, ori puterea de a conduce o afacere. În scurt vorbind, e nota pozitivă, e *acțiunea*, pe când cunoștințele pure — afară de cunoștințele ce dau putere tocmai în practică — sînt puțin apreciate. Necontestat, școlile au mare influență morală în limita timpului lor, dar disciplina părintească e liberă, așa că tînărul american datorează părțile importante ale caracterului său mai mult atmosferei în care trăește, decît oricărei organizări ori regulamentări școlare. Deși rezultatele urmărite prin această educație sînt acelea ce se ajung mai ales prin lăsarea copilului în deplină libertate, așa zicînd printr'o lipsă de sistemă în educație sau o educație negativă, idealul este totuși destul de bine realizat, și tînărul american se distinge anume prin individualitatea sa, prin încrederea în puterile sale și prin rezezițiunea de a judeca și a lua o decizie.

E mult mai greu a arăta în cîteva cuvinte idealul englez în educație, pentru că educația și instrucția sînt foarte puțin sistematizate în Anglia. În nici un regulament nu e nimic din care să reiasă caracterul principal al idealului presupus; pentru a-l întrevădea, e absolut necesară o cunoaștere intimă și precisă a modului de viață al poporului englez. Cazul e probabil și mai tipic în educația claselor superioare, anume acea educație ce se dă în celebrele pensioane ca Harrow sau Eton.

Acolo învățătura e excelentă pentru aceia cari vin anume să profite de ea; dar e deasemenea posibil să fi frecventat o astfel de școală și totuși să o absolvi cu prea puțină învățatură din cărți. În deplina libertate, în cluburi, în jocuri și alte organizări ale băeților între

ei singurii găsim formarea caracterului, care este faptul cel mai important al școlilor publice.

Nu este tocmai clar pentru ce adică sistemul de puțină supraveghere și conducerea copiilor de către ei înșiși e cel mai bun de a produce indivizi capabili să fie clasa domnitoare a unui mare imperiu? Dar probabil că și aci deasemenea este o chestiune de atmosferă a vieții, în care răsună prețuirea și respectarea omului de acțiune.

Deși educațiunea claselor mijlocii și a lucrătorilor se face mai ales în școalele ordinare, așa că viața și organizația școlarilor prin ei înșiși nu predomină, totuși atmosfera nu deosibește mult, așa că tipul invidiat de băieți e acela care organizează cu succes 15 înși pentru football (jocul de minge), iar nu acela care a câștigat premiile la învățătură. S'ar părea un exces de mândrie de rasă, când un Englez laudă cu entuziasm sistemul lor de a produce oameni de acțiune; dar succesul desăvârșit al coloniștilor în țările cele mai depărtate, ale exploratorilor în regiunile cele mai obscure ale pământului, ale comercianților pe tot globul etc., arată că prețuirea omului și a sistemului este îndreptățită.

Dar afară de succesul de a fi atins prin educație scopul dorit, sistemul de educație american și englez are marele merit de a asigura copiilor o copilărie fericită și de regulă permite dezvoltarea unor adulți foarte sănătoși. Absolvenții cari vin de la Harrow, Eton, etc., sînt probabil indivizii cei mai bine dezvoltați, din punctul de vedere fizic, ce pot exista.

Neapărat că intelectualizește idealul francez este mai înalt decît cel englez și de sigur că e realizat în multe cazuri. Dar judecînd prin Gustave le Bon, rezultatele excelente căpătate în cîteva cazuri sînt în paguba rezultatelor mai slab ca mediocre a marelui majorității a copiilor francezi. Sistemul școlar acoto nu-î elastic ca în Anglia; programele de studii sînt de o întindere imensă și cu amănunte necunoscute în alte părți, afară de popoarele neolatine, așa că copilul ce se silește a corespunde lor trebuie să facă apel în mare măsură la memorie. De aci a ieșit un curios sistem de judecată asupra sistemului de educație, care se resumă în aceia că «numai prin memorie cunoștințele intră în intelect și se fixează»; și din cauza ideii dominante că «numai prin memorie se poate educa și instrui», s'a dat așa mare precădere programelor și manualelor de școală, făcînd din acestea baza esențială a învățămîntului.

După G. le Bon, rezultatele ce se văd azi în școala franceză sînt: sănătatea zdruncinată prin multele ore de școală; originalitatea și inițiativa sdrobotită; un dispreț pentru lucru și viața ordinară. Se zice că copiii cari ies dintr'un liceu sînt cu totul impropii pentru viața

lucrativă și sînt apți, orî inclinați numai pentru lucrul mecanic de biuroū; bietul copil n'a avut, ca copilul englez, o copilărie fericită și nu vede înaintea sa nici-o viață mulțumitoare. G. le Bon discutînd și criticînd sistemul francez de educațiune, indică oarecum modul de a preveni măcar relele de partea intelectuală, conchizînd într'o formulă foarte sugestivă: «Educațiunea este arta de a transpune conștientul în inconștient».

Idealul german e de asemenea intelectualicește înalt, dar cel puțin el este realizat într'un mare procent al copiilor cari termină un gimnaziū. Copilul se deprinde prin modul de lucru nu atît de a memoriza amănunte, cît se disciplinează în lucrul său și se învață să caute și să știe unde se găsesc amănuntele ce-î ar fi necesare la un moment dat. În nici-o altă țară pe lume nu vom găsi un așa mare număr de oameni cu o educație atît de fundamentală, cu o astfel de capacitate pentru lucrul intelectual și metodic, și o așa minte disciplinată, ca în țările germane. Ceia ce costă aceasta pe German însă nu-î puțin! Silirea la citire, ocupația multă în bibliotecă, acel îndemn continuu de a cerceta în cărți («nachschiagen!») dacă nu slăbește sănătatea, slăbește ochii; iar copiii cari sînt mediocri, duc o viață mizerabilă în grija și străduința de a tr ce clasa și a lucra ca și cei buni.

Viața de-acasă a copilului e sănătoasă și morală, iar viața de școală, mai ales în ultimii ani ai gimnaziului și în primii ani ai Universității, deși nu-î complet liberă, e totuși frumoasă, dorită și respectată. În acest timp se creiază, în societățile studentești a căror deviză e «tinereța n'are nici-o virtute», adevăratul caracter al Germanului cult: acolo se cultivă iubirea de patrie, cavalerismul (curajul și abnegațiunea), prețuirea frumosului și admirarea trecutului.

Rezultatul acestui sistem de educație în masă se vede de asemenea în viața ordinară a poporului german; deși Germanii sînt gospodari excelenți, și propagatori ai vieții așezate și ai culturii orî unde se găsesc s'a constatat însă cu surprindere că ei nu sînt bunî pionieri: Germanul e un bun colonist într'o țară cîștigată pentru cultură și civilizație de alții, dar el singur n'are tăria de pătrundere și puterea de a învinge.

Iată, pe scurt, expuse cele trei sisteme de educație cu idealurile lor distincte, fiecare realizat în o anumită țară și într'o măsură diferită. Numai viitorul va arăta, care-î sistemul a cărui realizare va produce felul cel mai perfect al omului pentru viață în general. G. le Bon condamnă însă sistemul francez. Ce să mai zicem noi, Romîni?!

AGNES MURGOCI.

CRONICĂ

II. Știri culturale și artistice.

Societatea «Dante Alighieri» din București, scopul căreia este răspîndirea limbii și literaturii italiene, a rugat pe d. Barbu Ștefănescu Delavrancea să comemoreze printr'o conferință pe Giosuè Carducci. Nu se putea găsi, printre scriitorii și oratorii noștri, unul mai competent pentru sărbătorirea memoriei genialului cîntăreț al Italiei.

D. Delavrancea și-a ținut conferința Duminică, la 25 Februar în marea sală a «Ateneului»; erau de față toți membrii de seamă ai coloniei italiene din București și numeroși represintanți ai literaturii și oratoriei romîne.

Maestru neîntrecut al artei literare și al cuvîntului, d. Delavrancea a sporit cu unul — și cu unul din cele mai strălucite — clasicele sale discursuri. Viața și opera lui Carducci, legăturile lui cu pămîntul și cu idealurile Italiei, însemnătatea lui pentru omenirea întregă, — toate au fost lămurite și slăvite de orator într'o bogăție de idei și imagini, într'un avînt de elocință, vrednice de numele nemuritorului sol al muselor, trecut în luminoasa împărăție de veci, alături de Dante.

Vestim cu bucurie că discursul d-lui Delavrancea va apărea în cel mai apropiat număr al Convorbirilor literare, iar apoi în broșură, spre desfătarea suflatească și a depărtaților cetățeni Romîni, cari nici odată n'au avut norocul să asculte vre-o cuvîntare a celui mai puternic orator-artist pe care-l avem no astăzi.

* Tot Duminică trecută d. N. Iorga a ținut, la Teatrul Național din Iași, în fața unui public ales, o conferință foarte instructivă despre «direcțiile greșite în educația femeiască din România modernă». Venitul conferinței a fost destinat sporirii fondului «Reuniunii femeilor romîne» din Iași.

* Serata «Cercului profesorilor secundari din București», dată în seara de 12 Februar, în saloanele «Liedertafel», a izbutit cît se poate de bine, și în partea ei artistică (soluri de d-na Brezeanu, d-rele Hirjeu și Margareta Rădulescu, și cîteva coruri executate de elevii Seminarului Central, supt conducerea d-lui Teodorescu), și în partea ei socială. Au fost de față și d-nul Disescu, ministrul instrucției publice, cu d-na.

II. Cărți.

Cu începutul anului 1905, Marele Stat Major al oștirea romînești a pus temelia unui biurou istoric, cu menirea, vrednică de toată lauda, «de-a dezgropa și reconstrui istoria noastră militară», științificește, prin specialiști. Cele d'intîi lucrări întreprinse de biuroul istoric au fost «bibliografiile scrierilor importante asupra diferitelor epoce, în care s'a săvîrșit dezvoltarea oștirilor

noastre și faptelor lor războinice». Lucrările apar în revista «România militară», unele și în volume. Urmîndu-și cu aceeași rîvnă activitatea, biurul istoric își propune acum «să dea publicității bătăliile mai însemnate ale oștirilor romînești, căutînd a pune, pe baza documentelor, în plină dar dreaptă lumină vitejia strămoșilor și iscusința lor militară». Cea dintîi operă în acest gen, este cartea d-lui Căpitan de stat major Al. Atanasiu, «*Bătălia de la Călușăreni*», de care am făcut amintire zilele trecute. Intemeiat pe cunoașterea amănunțită a izvoarelor contemporane și a studiilor epocii lui Mihaî Viteazul, precum și pe întinse observații proprii asupra terenului bătăliei, autorul izbutește a ne da o excelentă monografie militară, complectă; două planșe anexe și trei crochiuri în text ajută înțelegerea de aproape a expunerilor. Stilul concentrat, precis și limpede, caracteristic militarilor culti, contribuie a face din opera d-lui Anastasiu și o lucrare de valoare literară, care se va citi cu adevărată mulțumire sufletească de către orice Romîn cu interes pentru faptele mărețe ale trecutului nostru. O însemnătate deosebită are cartea pentru istoricii noștri și pentru scriitorii cari vor simți îndemnul și puterea de-a înfățișa, în vre-un poem sau roman, faptele nepieritoare — ori cît de repede au trecut — ale Arhanghelului cu spada fulgerătoare.

III. Reviste.

Cele din urmă două n-re din revista sibiiană *Lucaefărul*, care în vremea din urmă a ieșit cam neregulat, cuprind material literar bun și felurit, precum și numeroase ilustrațiuni. În fruntea, nr. 1, d. O. Goga dă o traducere foarte frumoasă din Petöfi, «*Privighetori și ciocirlii*», cu o notă caracteristică, unde poetul mărturisește indirect influența însemnată pe care cîntărețul revoluționar o are asupra sa. D-l Al. Ciura publică o schiță interesantă din viața Moșilor băieși. D-l I. Borcea continuă traducerea «*Ifigeniei*» lui Goethe, iar d. Goga polemizează cu «*Revista politică și literară*» din Blaj. D-nul Goga dorește să aibă părerea mea asupra acestei polemici: eü o socot prea neplăcută pentru ori cine dorește pacea între frații cei buni, de ori-ce confesiune ar fi ei. «*Dreptul de existență*» al revistei blăjene îl asigură, pentru mine și pentru toți cititorii nepreocupați, articole admirabile ca ale d-lui dr. Bunea, nuvelele d-lor Agărbiceanu și Ciura, colaboratori ai «*Lucaefărului*». Dacă alți redactori nu scriu destul de popular, d. Goga are dreptate să-i mustre, dar numai cu vorbe de frate, și mai ales să-i învețe. Astfel s'au purtat și alții cu unii dintre colaboratorii începuturilor «*Lucaefărului*».

În nr. 2 d. Goga publică un articol foarte drept și cuminte despre chemarea preoțimei ardeleni, care a fost și trebuie să rămîie națională înaintea de toate, prin urmare interesele culturale ale celor păstoriți trebuiesc luate în seamă, chiar și în articolele profesorilor de teologie, mai mult de cît problemele de știință teologică, pentru care preoții ardeleni au mai puțină «chemare» de cît bunăoară învățații preoți apusenii. D-șoara Cunțan are o traducere în versuri din Paul Hejse și o frumoasă poezie originală, «*Osinda*».

În amîndouă n-rele, d. G. Bogdan Duică are «scrisori din București», bogate în informații și observații obiective, — instructive și pentru cei despre cari se vorbește. D-l Vasile Pop dă o schiță, cu scînteieri de talent real, dar și cu multe din umbrele cu care, pe semne, vrea să ne deprindă acest original scriitor inegal; colaboratorul nostru d. Zaharie Bîrsan are o duioasă poesie de o frumusețe deosebită. E de amintit cu laudă și poesia, cu versuri puternice, a d-lui I. U. Soricu, colaborator și d-sa al revistei noastre. D. I. Duma Paltin face o dare de seamă despre romanul «Două neamuri» al prietenului nostru, d. C. Sandu-Aldea.

În «revista revistelor», informatorul O. C. T. crede, cu o naivitate adorabilă, că «sonetul modern» al d-lui St. O. Iosif ar părea «simbolic». Părererea e cam ciudată chiar venind de la Sibiiu, din preajma pădurii Rășinariilor, căci vor fi trecînd și pe-acolo automobile care pot inspira pe un poet, fără nici-un gînd ascuns; mine, poimîne, am putea vedea în vre-un automobil chiar și pe harnicii secretari tineri ai «Asociației» și totuși n-am avea nici-o impresie de cine știe ce «simbolism»...

* În *Revista noastră*, nr. 4, d. Gh. Coșbuc are o traducere măiastră, în versuri moderne, din «Odyssea», d. G. Ranetti o dureroasă poesie, serioasă de astădată, dar tot atît izbutită, plîngînd în accente sincere soarta tăietorului de lemne. Este admirabilă satira doctorului imaginar și scriitorului real Tarascon (tot d. Ranetti) la adresa scriitorului imaginar și doctorului real d. Eracli Sterian, maestrul de ceremonii și discursuri al lojei «intelectualilor» grupați în jurul poetului Macedonsky și hotărîți a spulbera cu puternice oști de vorbe ale urii pe toți Ardeleii cari fac literatură ne-decadentă.

D. Nerva Hodoș are o serie de notițe bibliografice instructive, scînteietoare prin spiritul original al autorului, dar pe alocurea nedrepte și jignitoare, ca de pildă felul de a aprecia pe d. A. C. Cuza, colaboratorul cel mai de valoare al «*Neamului românesc*», despre care obiectiv nu se poate scrie astfel cum o face d. N. Hodoș, care, totuși, are cuvinte de aprobare necondiționată pentru programul politic al d-lui Iorga, tovarășul de idei al d-lui A. C. Cuza.

IV. Ziare

Puțini vor fi știind că acel ce iscălește, în *Epoca*, «C. Sandu, conferențiar la ferma model Laza», o serie de articole științifice remarcabile, prin erudiție, pătrundere critică și limpezime, despre «Selecțiunea metodică a cerealelor» nu este altul decît redactorul nostru, d. C. Sandu-Aldea, scriitorul de mare talent, popular în toate țările unde sînt Romîni, și meșterul admirat în zugrăvirea frumuseților naturii romînești. D-l Sandu, care este și un om de știință pozitivă, a mai tipărit articole și broșuri de cuprins științifice și popular științific, care au fost mult apreciate de cei competenți.

Cu acest prilej, ne face o plăcere deosebită să vestim pe cetitorii noștri că, pe lîngă multele sale ocupațiuni practice și științifice, d. Sandu cultivă cu aceeași dragoste și literatura și a făgăduit a pune la îndemîna cetitorilor, în curînd, o serie de schițe și nuvele la care lucrează acum. Sc.

CRONICA VESELA

O ședință la «Convorbiri»

Îmi închipuesc o oda mare, un fel de «sală de clasă». Intr'un colț al odăii, o catedră. În fața catedrei, cite-va bănci nouă, mizgălite proaspăt cu cerneală și scrijilite ici și colo cu briceagul. Pe catedră stă d-l Mihail Dragomirescu-«Boileau», criticul sever și coproprietarul revistei «Convorbiri». În bănci stau poeții «Corneille»-Moldovanu, «Racine»-Nanu, I. Dragoslav, Cincinatus Pavelescu (poet preparat în particular), Radu D. Rosetti, G. I. Ana, etc.

De pe catedră, d-l Dragomirescu-«Boileau» explică poeziile d-nei Riria din «Caionul Literar», — explicație care nu e la înălțimea explicațiilor făcute de d-l Al. D. Xenopol, tutorele literar al Smarei noastre de la Iași. În bănci, elevii fac glume, epigrame, rid. Mai cu seamă elevul preparat în particular e plin de vervă, ca în tot-d'auna; — a făcut chiar o epigramă maestrului său.

«Tăcere!» strigă d-l Boileau de pe catedră. Un moment, elevii se astîmpără. Maestrul explică înainte.

«Tăcere!» strigă d-l Boileau din nou. Elevii își perd răbdarea, bufnesc în ris.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

«Așa? Nu v'astîmpărați? Atunci am să vă dau de lucru, — glăsuște maestrul. Și ca să nu copiați unul de la altul, am să vă dau subiecte diferite. Tu, Corneliu și tu, Radule, să-mi compuneți, fie-care în parte, o poezie în care să fie vorba despre «Fluviu». Tu, «Racine», să-mi traduci Andromaca de Nanu în așa fel ca să nu mai samene cu originalul. Tu, Dragoslav, să-mi scrii ceea-ce poți. Tu, Cincinatus, să-mi faci un mănunchiu de poezii, care...

— «Maestre, întrerupe Cincinatus, eu nu pot să fac un mănunchiu de poezii, în două ceasuri.

— «Bine! Atunci strînge vre-o cîteva poezii din cele care le-ai publicat! schimbă unele cuvinte și virgulele, dă-le adică în forma lor definitivă (poeziile, nu virgulele (bine înțeles), mai fă una sau două, — și iată mănunchiul,

— «Bine, maestre, așa da!

— Tu, G. I. Ana, să... nu mai scrii nimica; iar tu Girleanu să-mi faci o nuvelă. Hai! începeți cu toții. — și scriți, băeți!..

Elevii se pun pe lucru. Maestrul, cu ochelarii pe nas, cu burta scoasă o leacă înaintea, cu mâinele la spate, se primblă în lungul odăii și observă ca să nu se consulte elevii între dinșii.

Trece o jumătate de ceas, un ceas, un ceas și jumătate.

— «Maestre, spune Dragoslav, dați-mi drumul afară.

— «Du-te, răspunde scurt maestrul...

După două ceasuri, d-l Boileau se așează pe catedră și chiamă pe fie-care elev să-și aducă temele. Întîiu vine Girleanu.

— Ei, ce ai scris tu? îl întreabă d-l Boileau.

— Ce să scrii, maestre? — Ce-am putut. Am scris o nuvelă «concisă», *In-necatul*.

— Bine, foarte bine. Nicî n'o mă citesc. Sînt convins că ai talent... Se va publica.

Vine Cincinatus, pe urmă.

— Ei, ai scris ceva?

— Da, da! am scris.

— Bine. Se va publica mănunchiul.

Vin Corneliu și Radu.

— N'ăți copiat unul de la altul?

— Nu, răspund poezii într'un glas.

— Atunci se vor publica amîndouă poeziile, fiind-că ați fost siguri pe ma-
terie și ați scris, fie-care în parte, ceia-ce ați știut.

Și după ce a strîns toate manuscrisele, d-l Boileau sună clopoțelul de pe masă; iar elevii ies grăbiți afară, bucuroși c'au isprăvit lucrul, dar, măi cu seamă, bucuroși poate că vor fuma vre-o țigară, fără ca să-i vadă d-l Boileau.

Serios, iaca așa îmi închipuesc eu o ședință la «Convorbirile» d-lui Dragomirescu.

A. G. D.

RĂSPUNSURI

BCU Cluj Central University Library Cluj

N. Delamîlcov. Loco. — Țintirimul — un cadavru —

Doarme dus de-un veac măi bine,

Candelele ard de veghe,

Lucind verzî și opaline...

*

O fantomă albă-apare

Pare-a zice, anî se plimbă,

— Totul e ce-a fost de veacuri,

Și nimica nu se schimbă...

Bravos! — Sînteți mulțumit?

Al. Florescu. — Într'un număr viitor.

St. A. Argeș. — *Apoi* nu rimează cu *văi*, *gluglurî* (?) cu *ostenit*, *veghind* cu *suspinînd*, *adînc* cu *arunc* ș. a. m' d. De altminteî, vă mulțumim pîntre simpatiile ce ni le arătați. Revista însă nu se trimite decît în schimbul abonamentului achitat *înnainte*.

St. Delacodru. Călărași. — Din cîntecul «Smarandei» vă reproducem numai strofa întîia :

«În pădurea înverzită, rătăcîtă-i o fecioară :

Strînsă 'n haină purpurie, desemnînd corpu-i frumos;

Mijlocelul ca inelul prinde trupu-î mlădios,

Sînișorul ca fuiorul toarce-un cînt de primăvară...»

Credem că ajunge...

Cărti apărute în editura Institutului de arte grafice „Minerva“

Bulevardul Academiei, 3. — Edgar Quinet, 4.

AUTORII CLASICI

	L. B.		L. B.
ALECSANDRI V. — Poesii	1.50	EMINESCU M. — Poesii postume	1.50
— Teatru, vol. I	1.50	— Scrieri politice și literare	2.—
— Teatru, » II	1.50	— Literatură populară	1.50
— Teatru, » III	1.50	FILIMON N. — Ciocoiți vechi și noi	1.50
— Proză	1.50	ISPIRESCU P. — Legendele său basmele Românilor	1.50
ALECSANDRESCU GR. — Versuri și proză	1.25	NEGRUZZI C. — Proză	1.50
BĂLĂSCU N. — Istoria Românilor supt Mihai-Viteazul	1.50	ODOBESCU AL. — Vol. I. Opere complete	1.50
BOLINTINEANU D. — Poesii	1.50	PANN ANTON. — Opere complete	1.50
CREANGĂ I. — Opere complete.	1.50		
EMINESCU M. — Geniu pustiu	2.—		

NB. — Toate aceste scrieri — exceptând „Poesii Postume“ și „Geniu Pustiu“, de Eminescu, — se găsesc în ediții de lux à Lei 5.— vol

AUTORII CONTIMPORANI

	L. B.		L. B.
ALDEA-SANDU C. — În urma plugului	1.50	HODOȘ CONSTANȚA. — Frumos.	1.50
— Drum și popas	1.25	IORGA N. — Cuvinte adevărate.	2.50
BÎRSAN Z. — Visuri de noroc	2.—	— Drumuri și orașe din România	2.50
ELDICEANU N. N. — Chipuri de la mahala	1.50	— Sate și mănăstiri din România	2.50
BOUREANU EUG. — Povestiri din copilărie	1.50	— Pe drumuri depărtate	1.50
COȘBUC G. — Valuri alinate, poesii traduse din Carmen Sylva	1.50	— Neamul românesc în Bucovina	2.50
CHENDI IL. — Preludii	2.50	— Neamul românesc în Ardeal și țara ungurească, 2 volume à	2.50
— Foiletoane	2.50	— Gînduri și sfaturi ale unui om ca oricare altul	1.50
— Fragmente	2.50	— Ștefan-cel-Mare și Mihai-Viteazul	— 50
CUNȚAN MARIA. — Poesii.	1.25	— Istoria Românilor în chipuri și icoane	2.50
DELATISMANA CORN. IOANA. — 100 basme pentru copii	2.50	IOSIF ST. O. — Din zile mari	2.—
EMILGAR-GARLEANU. — Bătrînii	1.50	— Credințe	1.50
FLAMMARION C. — Tainele cerului (tr. d. H. G. Lecca)	1.50	LECCA G. H. — Poesii	1.50
GENLIS D-NA (de). — Povestiri morale pentru tinerime	1.50	LIVESCU FLOREA MARIN. — Nu se cuvîne!	1.50
GORUN ION. — Taina a șasea	1.50	MANOLACHE-HOLDA I. — Fete	1.50
GRIGOROVITZA EM. — Chipuri și graiuri din Bucovina.	2.50		

	L. B.		L. B.
PAPAHAGI N. și JULES BRUN .		SADOVEANU M. — Șoimii	1.50
Moșneagulde la munte	1.50	— Povestiri din război	2.—
PAUL AUGUSTIN. — Între Someș		— Floare-Oflită (roman)	2.—
și Prut	1.50	— Amintirile căprar	
PETRESCU-PETRA N. — Ilie Marin	1.50	Gheorghită	2.—
POP VASILE. — Ris și plîns	1.50	SCROB C. — Rouă și brumă	1.50
— Domnița Viorica	2.—	SCURTU AUREL. — Călăuza sta-	
POPOVICI C. AUREL. — Vorbe		țiunilor Balneare și Climate-	
înțelepte	1.50	rice din România	2.50
ROSETTI R. D. (Max). — Între		SLAVICI I. — Vatra părăsită	2.—
Capșa și Palat	2.—	— Din bătrîni	2.50
Rutenisarea Bucovinei	3.50	TEODORU A. GH. — Din viața	
SADOVEANU M. — Povestiri	1.50	marinarului	1.50
— Crîșma lui moș-Precu	2.—	VOINEȘTIE-BRĂTESCU I. — Nuvele	
— Dureri înnăbușite	2.—	și schițe	1.50

BIBLIOTECA POPULARA „MINERVA”

	L. B.		L. B.
No. 1—3. Istoria populară a		No. 14. Revoluția lui Horia	—15
Rominilor	—45	» 15. Răpirea Bucovinei	—15
» 4. Cîntarea Romîniei	—15	» 16. Cum să ne creștem copii	—15
» 5. Istoria populară a li-		» 17. Păstrarea sănătății	—15
teraturei Romîne	—15	» 18. Ce să citim ?	—15
» 6. Revoluția lui Tudor		» 19. 10 Maii	—15
Vladimirescu	—15	» 20-22. Războiul pentru nea-	
» 7. Perderea Basarabiei.	—15	tîrnare	—45
» 8. Unirea Principatelor.	—15	» 23. Viața și faptele Mitro-	
» 9. Mihail Cogălniceanu.	—15	politului Moldovei	
» 10. Vasile Alecsandri	—15	Veniamin Costachi	—15
» 11. Stefan-cel-Mare	—15	» 24. Aritmetică	—15
» 12-13. Istoria lui Mihai Vi-		» 25. Femeia în revoluția din	
teazul, de N. IORGA	—25	Rusia de E. Arbore-Ralli	—15

BIBLIOTECA „LIRA ROMÂNĂ” MUSICALĂ

Conținînd cele mai frumoase romănțe și cîntece
naționale romîne pentru voce și piano

NUMERELE APARUTE :

1. Deșteaptă-te Române. Cîntec pa-	11. Cucuruz cu frunza'n sus. Cîntec
triotic.	popular.
2. Luna doarme. Romănță populară.	12. Fetișo din acel sat... Arie din
3. Aolen! Arie populară.	Transilvania.
4. Suspine crude. Romănță populară.	13. Popa zice că nu bea. Arie popular.
5. Cîț te-am inbit. Romănț. popular.	14. Inimioara mea. Arie populară.
6. Călugărul. Melodie populară.	15. Am un leu și vreau să-l bea.
7. Pentru tine Jano. Cîntec popular.	Cîntec popular.
8. Două fete spală lînă. Arie popul.	16. Pasăre galbenă'n cioc. Cînt. pop.
9. Ce te legeni codrule? Romănță.	17. Imnul Regal Român de Hübsch.
10. Steluța. Romănță.	18. Cîntecul Gînteii Latine.

Prețul unui Ex. 20 bani.

De vânzare la toate librăriile din țară și la Instit. de arte graf.

și edit. „MINERVA”, București, B dul Acad., 3.—Edgar Quinet, 4.